

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

Warszawa, dnia 7/01/2011 r.

DOOŚ-idk. 070.20.2011.JSz.sw

Wg rozdzielnika

W związku z licznymi wątpliwościami dotyczącymi wydawania zaświadczeń organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000 (załącznik Ib), przedstawia się następujące wyjaśnienia.

I. Kiedy wymagane jest uzyskanie zaświadczenia

Uzyskanie zaświadczenia jest konieczne, jeżeli nie przeprowadzono oceny oddziaływania na obszary Natura 2000 lub obszary, które mają być objęte siecią Natura 2000, (odpowiadającej ocenie, o której mowa w art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej), a w przypadku planowanych projektów taka ocena nie jest konieczna. Nie jest przy tym ważny powód nieprzeprowadzenia takiej oceny. W takim przypadku nie jest możliwe wypełnienie pola tekstowego w części 4 załącznika Ia i należy załączyć do wniosku zaświadczenie z załącznika Ib.

W załączniku Ia do wniosku o dofinansowanie w części 4. *Ocena wpływu na obszary Natura 2000* zaznacza się kwadrat NIE, tylko jeżeli nie istniało/nie istnieje, prawdopodobieństwo, że projekt może znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000 lub obszary, które mają być objęte siecią Natura 2000, i nie uznano w związku z tym za konieczne przeprowadzenie oceny oddziaływania na obszary Natura 2000. Tylko w takiej

sytuacji konieczne jest dołączenie do wniosku załącznika Ib – zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000.

Należy mieć na uwadze, iż z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich wynika, iż pojęcie przedsięwzięcia w rozumieniu dyrektywy siedliskowej należy interpretować bardzo szeroko (por. wyrok z dnia 7 września 2004 r. w sprawie C-127/02).

Zaświadczenia z załącznika Ib mogą więc wymagać projekty, które zakładają realizację zarówno: przedsięwzięć, w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, jak i działań, w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Należy przy tym podkreślić, że w przypadku przedsięwzięć z tzw. I i II grupy przeprowadzenie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko nie oznacza, że przeprowadzono również ocenę, o której mowa w art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej (tzn. ocenę oddziaływania na obszary Natura 2000). Nawet jeżeli w raporcie o oddziaływaniu na środowisko i w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odniesiono się do kwestii obszarów Natura 2000 i stwierdzono, że przedsięwzięcie nie będzie miało wpływu na te obszary np. z uwagi na odległość od obszarów Natura 2000 – to taka sytuacja nie stanowi oceny w rozumieniu art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej i oznacza konieczność wystąpienia o zaświadczenie.

Jeżeli jednak w trakcie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko kwestia oddziaływania przedsięwzięcia na obszary Natura 2000 była szczegółowo analizowana przez odpowiednie organy (w przypadku postępowań prowadzonych przed 15 listopada 2008 r. świadczy o tym udział wojewody w postępowaniu), ale ostatecznie uznano, że znaczącego negatywnego oddziaływania nie będzie, także dzięki zastosowaniu działań minimalizujących, należy uznać, że przeprowadzono ocenę, o której mowa w art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej i konieczne jest zaznaczenie w części 4 wniosku o dofinansowanie kwadratu Tak oraz wypełnienie pola tekstowego. **W takiej sytuacji wydanie zaświadczenie z załącznika Ib nie powinno być wydane.**

Najczęściej spotykanymi sytuacjami, w których konieczne jest uzyskanie zaświadczenia, są następujące przypadki:

- A. dla przedsięwzięcia z tzw. I grupy, właściwy organ określając zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (tzw. scoping), wskazał i uzasadnił, że ze względu na brak możliwości wpływu przedsięwzięcia na obszary Natura 2000, nie ma konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 – co powinno znaleźć swoje odzwierciedlenie w postanowieniu „scopingowym”, a następnie w postanowieniu uzgadniającym regionalnego dyrektora ochrony środowiska oraz w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
- B. dla przedsięwzięcia z tzw. I grupy, dla którego nie przeprowadzano scopingu, przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko, ze względu na brak możliwości wpływu przedsięwzięcia na obszary Natura 2000, wykazany w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, nie obejmowała oceny na obszar Natura 2000 (a jedynie wyniki „screeningu naturalnego”) – co powinno znaleźć swoje odzwierciedlenie w postanowieniu uzgadniającym regionalnego dyrektora ochrony środowiska oraz w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
- C. dla przedsięwzięcia z tzw. II grupy, właściwy organ nie stwierdził potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (w tym w zakresie wpływu na obszary Natura 2000) w ramach tzw. screeningu – co powinno znaleźć swoje odzwierciedlenie w postanowieniu „screeningowym” oraz w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
- D. dla przedsięwzięcia z tzw. II grupy, właściwy organ, stwierdzając obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określając jednocześnie zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (w ramach tzw. screeningu), wskazał i uzasadnił, że ze względu na brak możliwości wpływu przedsięwzięcia na obszary Natura 2000, nie ma konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 – co powinno znaleźć swoje odzwierciedlenie w postanowieniu „screeningowym”, a następnie w postanowieniu uzgadniającym regionalnego dyrektora ochrony środowiska (lub starosty przed 15 listopada 2009 r.) oraz w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

- E. dla przedsięwzięcia z tzw. III grupy, organ właściwy do wydania decyzji wymaganej przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, po rozważeniu czy przedsięwzięcie może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 i stwierdzeniu braku takiej możliwości, nie wydał postanowienia nakładającego obowiązek przedłożenia przez inwestora dokumentacji, w tym karty informacyjnej przedsięwzięcia, regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska, aby ten przeprowadził tzw. „screening naturowy” – co powinno znaleźć swoje odzwierciedlenie w decyzji wymaganej przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia.
- F. dla przedsięwzięcia z tzw. III grupy, regionalny dyrektor ochrony środowiska stwierdził, po przeanalizowaniu przedłożonej przez inwestora dokumentacji, w tym karty informacyjnej przedsięwzięcia, brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 (w ramach tzw. „screeningu naturowego”) – co powinno znaleźć swoje odzwierciedlenie w postanowieniu regionalnego dyrektora ochrony środowiska o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 oraz w decyzji wymaganej przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia.

Należy podkreślić, iż „screening naturowy”, czyli badanie wstępne przeprowadzane na podstawie art. 6 ust. 3 zdanie pierwsze dyrektywy siedliskowej, zmierzające do ustalenia, czy możliwe jest wystąpienie istotnego oddziaływania na obszar Natura 2000, nie może być utożsamiany z właściwą oceną oddziaływania na obszar Natura 2000, której z kolei wymagają tylko te projekty, w przypadku których screening wykazał konieczność bardziej szczegółowych badań zarówno z uwagi na prawdopodobieństwo zaistnienia szkody, jak i rodzaj i rozmiar przewidywanej szkody (por. opinia Rzecznika Generalnego Juliane Kokott przedstawiona w dniu 29 stycznia 2004 r. w sprawie C-127/02)

II. Charakter prawny zaświadczenia

Zgodnie z art. 217 § 1 Kpa organ administracji publicznej wydaje zaświadczenie na żądanie osoby ubiegającej się o zaświadczenie. Podkreślić w tym miejscu należy, że zaświadczenie jest czynnością materialno-techniczną i urzędowym potwierdzeniem

określonych faktów lub stanu prawnego, a jego istota sprowadza się do tego, że nie rozstrzyga ono o żadnych prawach lub obowiązkach i nie tworzy nowej sytuacji prawnej. Zaświadczenie jest więc zatem wyłącznie przejawem wiedzy, nie zaś woli organu administracji. Wydane zaświadczenie, ze swojej istoty, ma potwierdzać istnienie określonych faktów lub stanu prawnego (z wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 7 kwietnia 2009 r., sygn. akt: II SA/Op 28/09).

Przedmiotowe zaświadczenie jest niezbędnym elementem wniosku o dofinansowanie inwestycji z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych, wówczas gdy przedsięwzięcie, będące przedmiotem wniosku o dofinansowanie, nie podlegało ocenie oddziaływania na obszar Natura 2000.

Zaświadczenie oparte jest na wzorze wniosku o potwierdzenie dofinansowania dla dużych projektów (tj. takich których całkowita wartość przekracza 50 mln euro) umieszczonym w załączniku XXI rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. Urz. UE L Nr 371 z dnia 27 grudnia 2006 r., s. 1). **Ww. Rozporządzenie obowiązuje bezpośrednio w państwach członkowskich UE.**

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że przedmiotowe zaświadczenie jest wymagane przepisami prawa.

Odnosnie charakteru prawnego zaświadczenia wydawanego na podstawie rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006, to nie jest ono objawem woli organu i bezpośrednio nie tworzy po stronie wnioskodawcy uprawnień ani obowiązków. Jego rolą jest wyłącznie obiektywne stwierdzenie faktu braku wpływu projektu na obszar Natura 2000 oraz braku niezbędności prowadzenia oceny, o której mowa w art. 6 ust. 3 Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. UE L Nr 206 z 22 lipca 1992, str. 7; dalej jako Dyrektywa Siedliskowa).

III. Kompetencje w zakresie wydawania zaświadczenia

Organem właściwym do wydania zaświadczenia jest właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska, który, zgodnie z art. 32 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, koordynuje funkcjonowanie obszarów Natura 2000 na obszarze swojego działania i do którego zadań, zgodnie z art. 131 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, należy ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000 oraz przeprowadzanie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko lub udział w tych ocenach.

IV. Wydawanie zaświadczenia

Regionalny dyrektor ochrony środowiska może wydać zaświadczenie z załącznika Ib tylko jeżeli uzna, na podstawie przedłożonych podstawowych informacji o przedsięwzięciu, że z jego realizacją nie wiąże się możliwość znaczącego oddziaływania na obszary Natura 2000 lub obszary, które mają być objęte siecią Natura 2000 i w związku z tym nie było lub nie jest konieczne przeprowadzenie oceny, o której mowa w art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej. Nie jest przy tym istotne, czy przedsięwzięcie zostało zrealizowane, jest w trakcie realizacji, czy też jest przedsięwzięciem planowanym oraz w jakim okresie wyznaczono obszar Natura 2000.

Przy wydawaniu zaświadczenia nie jest też istotne, czy przedsięwzięcie uzyskało już jakiegokolwiek decyzje administracyjne i czy było przedmiotem oceny w ramach postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, kończącego się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Przedmiotem oceny nie jest kontrola prawidłowości decyzji dotychczas uzyskanych przez wnioskodawcę ani kontrola prawidłowości oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli taka była już przeprowadzona. Rolą Organu jest ocena danego projektu pod kątem możliwości jego oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000. Należy podkreślić, że przedmiotowe zaświadczenie ma być gwarancją, że środki z funduszy europejskich będą wydawane na projekty, które realizowane są zgodnie z prawem wspólnotowym dotyczącym sieci obszarów Natura 2000 i że współfinansowane z tych środków przedsięwzięcia nie stanowią zagrożenia dla tych

obszarów. Wobec powyższego wydanie zaświadczenia przez organ odpowiedzialny za monitorowanie obszarów Natura 2000 nie może być uzależnione od ewentualnej wadliwości postępowań administracyjnych innych organów, które to organy nie wzięły pod uwagę przy zatwierdzaniu poszczególnych przedsięwzięć kwestii ich możliwego oddziaływania na obszary Natura 2000.

Przy wydawaniu zaświadczeń należy brać pod uwagę przede wszystkim rodzaj i charakterystykę przedsięwzięcia, jego lokalizację względem obszarów Natura 2000 oraz rodzaj i skalę możliwego oddziaływania w kontekście celów ochrony obszarów Natura 2000 (patrz też: *Wytyczne w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych* Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 3 czerwca 2008 r., załącznik II - instrukcja wypełniania formularza do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOS, pkt 27, oraz z dnia 5 maja 2009 r., załącznik II - instrukcja wypełniania formularza do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOS, pkt 25-27).

Przy analizie wniosków o zaświadczenia należy brać pod uwagę zarówno obszary Natura 2000 w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (obszary wyznaczone oraz proponowane), a także potencjalne obszary Natura 2000, czyli obszary zidentyfikowane do wyznaczenia w wyniku seminarium dla Morza Bałtyckiego, które odbyło się w dniach 23-25 listopada 2009 r. oraz bilateralnego seminarium biogeograficznego, które odbyło się w Warszawie w dniach 24-25 marca 2010 r., mając na uwadze, że obszary te są obecnie przedmiotem analiz i ich ostateczna postać może się różnić od wstępnej propozycji. Uwzględniając zarówno obszary wyznaczone, proponowane jak i potencjalne w prowadzonych postępowaniach środowiskowych, należy zapewnić wnioskodawcom najbardziej aktualne informacje na ich temat. W tym celu można wykorzystywać informacje pochodzące z prac Wojewódzkich Zespołów Specjalistycznych, w tym propozycje obszarów Natura 2000 i opracowane Standardowe Formularze Danych, a także, jeśli są dostępne, plany zadań ochronnych i plany ochrony oraz dokumentację zgromadzoną do ich opracowania.

Zgodnie z art. 218 § 2 Kpa przed wydaniem zaświadczenia, organ może przeprowadzić w koniecznym zakresie postępowanie wyjaśniające.

V. Odmowa wydania zaświadczenia

Zgodnie z art. 219 Kpa odmowa wydania zaświadczenia lub odmowa wydania zaświadczenia o żądanej treści następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie. Ma ona miejsce wówczas, gdy organ jest niewłaściwy; gdy nie dysponuje danymi, a strona domagała się tego zaświadczenia ze względu na swój interes prawny; gdy strona nie wykazała interesu prawnego w uzyskaniu zaświadczenia, a brak przepisu nakazującego wydanie takiego zaświadczenia; a także gdy organ nie może spełnić żądania odnośnie do treści postanowienia. W ostatnim przypadku z powyższych, należy uzasadnić odmowę wydania zaświadczenia możliwością znaczącego negatywnego oddziaływania projektu na obszary Natura 2000.

GENERALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA

Michał Kiełsznia

Otrzymują:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku,
2. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy,
3. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku,
4. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim,
5. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach,
6. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach,
7. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie,
8. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi,
9. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie,
10. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie,
11. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu,
12. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu,
13. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie,
14. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie,
15. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie,
16. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu,
17. a/a.

Do wiadomości:

1. Elżbieta Bienkowska, Minister Rozwoju Regionalnego,
2. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (dotyczy pisma z dnia 25 października 2010 r., znak: PIN-15.8-511-39/08-AD).